

Lausunto KTO - Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuosille 2021- 2023

Hyväli 18.08.2020 § 57

Valmistelijat: Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Timo Hokkanen, p. 02 761 2100.

Vammaistyön johtava ohjaaja Riikka Kömi p. 02 761 2140.

KTO® - kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskuksen Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä, jäljempänä KTO, on pyytänyt 22.5.2020 kuntalain mukaisesti lausuntoa jäsenkuntiensa kunnanhallituksilta toimintasuunnitelmaan vuosille 2021 - 2023 toiminnan strategisten linjausten luomiseksi. Lausuntopyynnön mukaan KTO on aiempina vuosina onnistunut tasapainottamaan toimintaansa ja talouttaan. KTO:n hallitus esittää kevätkuultuustolle 2019 tilinpäätöksen yhteydessä, että jäsenkunnille palautetaan 500 000 euroa palveluiden käytön suhteessa. Lausuntopyynnön lähettämisajankohtana koronapandemiasta johtuen ajat ovat epävarmoja. Vuoden 2020 alkuneljänneksen aikana KTO:n talous on kuitenkin pysynyt tasapainossa, vaikka sopeuttamistoimia on jouduttu tekemään. Sopeuttamistoimet palvelutuotannossa jatkuvat osittain edelleen kesän ajan. KTO:n tavoitteena on saada tulot ja menot tasapainoon, ja tehdä palveluiden hintojen tarkastaminen toimintasuunnitelmaan sisältyvien vuosien aikana vain niiltä osin kuin ne eivät kata toiminnasta syntyviä kuluja. KTO:n lausuntopyynnön mukaan KTO on aktiivisesti mukana maakunnallisissa hankkeissa, toteuttaa tehokkaasti henkilöstösuunnittelua sekä toteuttaa toiminnassaan palvelumuotoilua seuraten toimintaympäristön tulevia palvelutarpeita. KTO pyytää jäsenkuntiensa linjauksia seuraaviin palveluihin liittyen:

1. Näettekö että omassa kunnassanne olisi tarvetta KTO:n kuntoutuspalveluiden kehittämiseksi kotiutumista edistävällä tavalla siten, että kuntoutuksen palvelutuotteeseen sisältyisi 1-3 seurantakäyntiä asiakkaan kotiympäristöön neuropsykiatristen tutkimus- ja kriisijaksojen vaikuttavuuden lisäämiseksi?
2. Onko kunnassanne tarvetta lyhytaikaisen ja päiväaikaisen huolenpidon erityisperhetyön lisäämiseksi kotiin annettavana palveluna tai vertaisryhmien perustamista?
3. Onko kunnassanne lisääntyvää päiväaikaisen toiminnan tarvetta kehitysvammaisille henkilöille?
4. Onko kunnassanne tarvetta työvalmennukselle?
5. Mikä on kuntanne näkemys KTO:n uuden Sauvon vuonna 2021 valmistuvan asumisyksikön hinnoittelussa, jos kunta varaa asiakaspaikan tai jos paikkaa pidetään varattuna 21 karenssipäivän jälkeen? Millainen malli olisi oikeudenmukainen suhteessa muihin jäsenkuntiin?
6. Mikä on kuntanne näkemys oikeudenmukaisesti toteuttaa Sauvon

asumisyksikön laskutus asiakaskohtaisesti, mikäli asukas käy asumisyksiköstä käsin kotikuntansa maksamassa osallisuutta tai työllisyyttä edistävässä päivätoiminnassa?

7. Mikä on kuntanne näkemys sosiaalityön osuuteen kuntoutussuunnitelmassa?

8. Onko kunnassanne tarvetta autismitieteen henkilöiden tarkempaan diagnostiikkaan ja kuntoutuksen suunnitteluun?

9. Mylly-Antin koulun oma rehtori suunnittelee syyslukukaudesta 2020 lähtien opetuksen sisältöä ja koulun infraa yhdessä jäsenkuntien sivistystoimen kanssa. Onko kunnallanne uutta lausuttavaa tai toiveita Mylly-Antin koulun asiassa?

KTO on ollut Loimaan näkökulmasta tarkasteltuna osaava ja luotettava yhteistyökumppani. Yhteistyö on ollut toimivaa yksittäisten asiakasasioiden sekä palvelujen suunnittelun tasolla. KTO:lla on erityisosaamista paljon apua ja tukea tarvitsevien kehitysvammaisten ihmisten hoidosta, ohjauksesta sekä tutkimuksesta. Tällaista osaamista on haasteellista löytää muualta. Loimaan kaupunki toivoo, että KTO on jatkossakin aktiivinen toimija kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten palveluiden järjestäjänä sekä kehittää palvelutuotteitaan toimintaympäristön, kehitysvammaisten ihmisten ja jäsenkuntiansa tarpeiden edellyttämällä tavalla voimassa oleva lainsäädäntö huomioiden.

1. Neuropsykiatrisia tutkimus- ja kriisijaksoja käytetään tilanteissa, joissa esimerkiksi asiakkaan diagnoosia halutaan tarkentaa tai asiakkaan toimintaympäristöön pyritään saamaan uusia toimintakäytäntöjä. Esitettävässä palvelutuotteessa kyse olisi siitä, että KTO:n palvelun olisi mahdollista toimia kunnan oman palvelutuotannon lisänä, toteutuen asiakkaan toimintaympäristössä. Loimaan kaupungin näkemyksen mukaan huomiota tulee kiinnittää kotiin annettavien seurantakäyntien kohdalla kustannusten maltillisuuteen. Seurantakäyntien positiivisena mahdollisuutena nähdään kuitenkin se, että niiden avulla voitaisiin vahvistaa toimivien käytäntöjen siirtämistä jaksolta asiakkaan arkeen.

2. KTO:n kotiin tuotettavien palveluiden hinnoittelun osalta on huomioitava palveluiden vaikuttavuuden lisäksi vastuullinen talouden tasapaino sekä kunnan talouden tasapainotus. Loimaan kaupunki on järjestänyt asiakkailleen lyhytaikaista ja päiväaikaista huolenpitoa omana toimintana, järjestämistavoissa on eroja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Kunta tuottaa perhetyötä, ja perhetyön osaamisalueeseen kuuluu esimerkiksi kehitysvammaisen lapsen sekä neuropsykiatrisia erityisvaikeuksia omaavien lasten vanhempien ohjaaminen. KTO:n vahva erityisosaaminen kehitysvammaisten henkilöiden osalta on yksilöllisen arvioinnin perusteella todennäköisesti tarpeellista jatkossakin täydentämään kunnan omaa palvelutuotantoa.

Loimaan kaupungissa on kolmannen sektorin toimijoiden järjestä-

mää, toimivaa vertaistoimintaa, joten tarvetta vertaisryhmätoiminnan järjestämiselle KTO:n kautta ei nähdä tarpeellisena.

3. Loimaan kaupunki tuottaa kehitysvammaisille asiakkailleen työ- ja päivätoimintaa kolmessa toimipisteessä asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan. Lisäksi Loimaan kaupunki ostaa päiväaikaisen toiminnan palvelua KTO:lta yksilöllisen palvelutarvearvion perusteella. Loimaan kaupungin tiedossa ei tällä hetkellä ole ostopalveluna hankittavan päiväaikaisen toiminnan merkittävää lisääntynyttä tarvetta.

4. Loimaan kaupungilla on toteutettu laaja-alaisena yhteistyönä työvalmennusta asiakkaille. Tulevaisuuden osalta mahdollisten uusien lakien vaikutus työvalmennukseen ei ole tällä hetkellä tiedossa. KTO:n työvalmennus täydentää kunnan omaa työvalmennusta, ja hyvänä asiana nähdään mahdollisuus hankkia sitä KTO:lta, mikäli se katsotaan asiakkaan edun mukaiseksi ja työvalmennusta ei kyetä yksilöllisen tarpeen mukaan järjestämään kunnan omana tuotantona.

5. Loimaan kaupungin näkemyksen mukaan Sauvon asumisyksikön asumistuotteen hinnoittelun tulisi olla sellainen, josta ei aiheudu kohtuuttomasti kustannuksia muille jäsenkunnille, mikäli yksittäisen kunnan varaama asumispaikka ei karenssipäivien jälkeen oteta käyttöön. Loimaan kaupunki ehdottaa, että KTO linjaisi jäsenkuntiansa kanssa yhteisen toimintamallin ja määrittäisi aikarajan, jonka puitteissa asumispaikka tulee ottaa käyttöön ja taloudellinen alijäämä jäsenkuntiin pysyisi pienenä. Loimaan kaupungin osalta aikarajat eivät ole ylittyneet.

6. Loimaan kaupungin näkemys on, että asumisyksikön asumisen laskutuksessa tulisi olla eroteltuna hoitovuorokauden hinta sekä erikseen osallisuutta ja työllistymistä edistävän päiväaikaisen toiminnan osuus siltä osin, kun se ei kuulu asumisyksikön tavanomaiseen arkeen ja toimintaan. Näin varmistetaan kunkin asiakkaan päivätoiminnan toteutuminen asiakaslähtöisesti ja yksilöllisesti joko kunnan omana toimintana tai KTO:n palveluna.

7. Loimaan kaupunki on ostanut KTO:sta sosiaalityön osuuden kuntoutussuunnitelmien laadinnassa. Tässä ei ole tapahtunut muutosta aiempiin käytäntöihin. Edelleen Loimaan kaupunki hankkii sosiaalityön osuuden KTO:sta siltä osin, kun kyse on kuntoutussuunnitelman laadinnasta tai sen päivittämisestä. Loimaan kaupunki pyytää KTO:ta kuitenkin kiinnittämään huomiota moniammatillisen henkilöstön määrään, laadittavien kuntoutussuunnitelmien voimassaoloaikaan sekä henkilöstömäärästä aiheutuviin kustannuksiin yksittäisten kuntoutussuunnitelmien laadinnassa, ja arvioimaan kunnan viranomaisten kanssa yhteistyössä, mikä on tarkoituksenmukai-

nen asiantuntijoiden lukumäärä kuntoutussuunnitelman päivittämisessä tai laadinnassa asiakkaan kokonaistilanne huomioiden.

8. Lisätarvetta autismikirjon henkilöiden diagnostiikkaan ja asiakkaiden kuntoutuksen osalta ei ole tiedossa. Loimaan kaupunki toivoo edelleen terveydenhuollon kanssa tehtävää hyvää ja asiantuntevaa yhteistyötä.

9. Loimaan kaupunki ei ole ostanut palvelua Mylly-Antin koulusta, vaan kehitysvammaisten lasten opetus järjestetään Loimaan kaupungin omana toimintana. Loimaan kaupunki pitää kuitenkin hyvänä ratkaisuna, että Mylly-Antin koulun osalta on päädytty toistaiseksi jatkamaan ylläpitoa KTO:n toimesta.

Sosiaali- ja terveystoimintajohtajan ehdotus:

Hyvinvointivaliokunta esittää kaupunginhallitukselle, että Loimaan kaupunki antaa KTO:lle esittelytekstin mukaisen lausunnon toimintasuunnitelmaan ajalle 2021-2023.

Päätös: Hyväksyttiin.